

Autizmus Alapítvány

1089 Budapest, Delej u. 24-26.; Levélcím: 1426 Budapest, Pf. 68.

Tel/fax: 210-4364; 314-2859

Web: www.autizmus.hu; E-mail: autizmus@autizmus.hu

Szakmai Beszámoló

az Autizmus Alapítvány 2023. évi működéséről

Jelen szakmai beszámoló a Belügyminisztérium **BM/10850-2/2023** okiratszámú Támogatói Okirat alapján nyújtott támogatásához kapcsolódóan mutatja be az Autizmus Alapítvány tevékenységeit.

A Belügyminisztérium Köznevelési Intézményirányítási és Finanszírozási Főosztályán keresztül **2023-ban 27,7 millió forint** költségvetési támogatás érkezett, mely sajnos 3,1 millió forinttal kevesebb az előző évben kapott összegnél. A folyamatosan emelkedő dologi és személyi költségek emelkedése miatt nagy kihívást jelentett nonprofit szervezetként a kieső bevétel pótlása.

A támogatást az Autizmus Alapítvány Alapító Okiratában meghatározott céljainak – az autista gyermekek és serdülők, felnőttek jobb ellátását, gondozását lehetővé tevő elméleti és gyakorlati feladatok megoldása – megvalósításához szükséges költségekhez igényeltük.

A célok alapján meghatározott tevékenységeink a korábbi években kialakult modellintézményei működés keretében valósulnak meg, ezért a támogatási összeget az intézmények fenntartására, valamint szakemberképzési, szupervíziós, ismeretterjesztési és tanácsadói feladataink megvalósításában használtuk fel, az ezekben felmerülő bér- és bérjellegű költségeink egy részének fedezetére.

Szakmai beszámolóinkban ismertetjük az Autizmus Alapítvány működését, egységenként áttekintjük a közvetlen és közvetett ellátás területén 2023-ban végzett munkát: ezen belül kiemelten egyes intézményeink direkt ellátás területén végzett feladatait, eredményeit.

Az Autizmus Alapítvány 2023-ban is kitartóan folytatta több, mint 30 éve megkezdett munkáját az autizmussal élő személyek és családjaik életminőségének javítása érdekében.

Tevékenységi körünk változatlanul szerteágazó, az egészségügy, a felnőttképzés és a köznevelés, a szociális ellátás autizmussal kapcsolódó vonatkozásaiban igyekszünk láthatóan, tevőlegesen jelen lenni.

Módszertani Központunk munkája országos hatókörű, képzések szervezése és megtartása, előadások tartása, konferenciákon való részvétel, egyéni és csoportos tanácsadás, szupervízió nyújtása szerepelnek feladataink közt. Minden területen törekszünk a korszerű, tudományos alapon nyugvó szakmai minőség nyújtására.

Az oktatásügy, az egészségügy és a szociális területen működő intézményeink munkatársai valós igényekkel, élethelyzetekkel találkoznak mindennapi munkájuk során.

A közvetve és közvetlenül több ezer családdal való kapcsolattartás tapasztalatainak felhasználásával módszertani központunk hiteles, szükséglet alapú támogatást nyújt a meglévő képzések megvalósításával, a módszertani fejlesztésekkel, a nagy részben külső szakmai kooperációban végzett kutatásokban való részvétellel, országos szakmai hálózatunkban való információterjesztéssel, valamint az autizmus szakirányt végző gyógypedagógus hallgatók képzésében.

Intézményeinkben ebben az évben helyreállítottuk a korábbi működési módot, így újra tudtuk tapasztalatcserére fogadni az autizmus területén dolgozó szakembereket, érdeklődő szülőket és kontakt gyakorlatra hallgatókat.

Iskolánkban 2023 tavaszán teljeskörű intézményi önértékelést végeztünk, ezáltal is készülve a 2023 őszén megvalósult intézményi tanfelügyeletre, mely rendkívül pozitív eredménnyel zárult. A kiemelkedőnek ítélt területek közül különösen fontosnak tartjuk a következőt: *“Kiemelkedő az intézményben dolgozó vezető és pedagógusok autista spektrum zavar területén szerzett jártassága, szakértelme, tapasztalata. A szakmai tudásuk országos szinten történő megosztása, más intézmények szakmai megsegítése. Kiemelkedő a szülők és a pedagógusok közti szoros kapcsolattartás, mely bizalomra épülő, szinte családias.”*

A tanév során felméréseinket és módszertani eszköztárunkat továbbfejlesztettük, többek között bevezettük a megújult Quill féle készségleltárt, a vizuális támogatások egyéni tervezéséhez készült informális felméréseket és tovább ismerkedtünk a SCERTS módszertannal. 2023. januárjában két napos önvédelmi tréninget szerveztünk a tantestület tagjai számára annak érdekében, hogy fokozzuk a biztonságot és megelőzzük a balesetveszélyes helyzeteket.

2023 nyarán az ELTE Maszk Kutatócsoporttal együttműködésben a következő nemzetközi kutatásban vállaltunk partneri szerepet: *“Az Autizmus és szülői életminőség: védőfaktorok feltárása nemzetközi kutatási együttműködésben (Autism and Parental Quality of Life: Exploring Protective Factors in an International Research Collaboration; ASP-PROCOLL)”*

Ambulanciánkon összesen 26 fő, 7-16 éves korú, iskolás, ép intellektusú gyermek és családjaik vettek részt a kutatásban.

2023. június 14-én Prof. Santoshi Halder (University of Calcutta, India) látogatta meg intézményeinket.

Az Autisták Országos Szövetségével és más szervezetekkel szakmai együttműködésünk változatlanul szoros, rendszeres. Az AOSZ számára továbbra is szakértői háttérrel biztosítottunk az oktatási munkacsoport feladataihoz, képzések megtartásában és egyéb, az érdekvédelemhez tartozó feladatokban működünk együtt.

E mellett a Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete autizmus szakosztályában szintén aktív szerepet vállaltunk a szakterülettel kapcsolatos feladatok ellátásában.

Mindig szem előtt tartjuk, hogy a társadalmi szemléletformálás és a hiteles információáramlás elengedhetetlen az autizmussal élő emberek megismeréséhez, elfogadásához és megfelelő támogatásukhoz. Folytattuk szakmai ismeretterjesztő tevékenységünket, számos helyen tartottunk felkérésre előadást, szülői klubot, konzultációt.

Beszámoló az Autizmus Alapítvány Módszertani Központjának 2023-ban folytatott munkájáról

Munkaközösségünk az elmúlt év során is igyekezett biztosítani az oktatás, felnőttképzés területén a megszokott és elvárt magas szakmai minőségű szolgáltatásokat a kollégáink és az autista személyeket nevelő családok számára. Céljaink megvalósításához a módszertani központunk munkatársai mellett az Autizmus Alapítvány minden intézményegységéből csatlakoztak kollégák.

30 órás, elsősorban pedagógusokat célzó mindhárom tanfolyamunkat online és személyes formában 9 alkalommal tartottuk meg, összesen 257 fő megelégedett részvételével. A szóbeli és az anonim visszajelzések összecsengtek, megerősítést jelentettek számunkra az autizmus szakmai ismeretek átadásának fontosságáról. „Nagyon hálás vagyok a sok hasznos információért, amit kaptam. Örülök neki, hogy egy tartalmas továbbképzésen vehettem részt. Nagyon informatív, érdekes, változatos volt a képzés anyaga, minden előadótól jó volt tanulni. Nemcsak a komoly szaktudás, de az elkötelezett, elhivatott attitűdjük miatt is. Lelkesítő volt és jól követhető!” (Anonim kérdőív, 2023. 04. 20. Alapozó tanfolyami résztvevő)

Az alábbiakban tételesen láthatóak a képzésekkel kapcsolatos paraméterek a részvételről, elégedettségről.

Autizmussal élő gyermekek célzott pedagógiai ellátásának elméleti és gyakorlati alapjai „Alapozó tanfolyam”		
Időpont, helyszín/forma	Létszám	Elégedettség
2023. 03. 6-9. Budapest, személyes	14 fő	4,83
2023. 04. 17-20. Budapest, online	52 fő	4,76
2023. 08. 23-24., 29-30. Budapest, személyes	29 fő	4,88
2023. 11. 6-9. Budapest, online	46 fő	4,72
Összes résztvevő	141 fő	4,80

Autizmussal élő gyermekek szociális és kommunikációs készségeinek fejlesztése „Haladó tanfolyam”		
Időpont, helyszín/forma	Létszám	Elégedettség
2023. 05. 30. - 06. 2. Budapest online	39 fő	4,82
2023. 11. 27-30. Budapest, online	30 fő	4,81
Összes résztvevő	69 fő	4,81

Autizmussal élő gyermekek, tanulók inkluzív nevelésének-oktatásának alapjai „Inkluzív tanfolyam”		
Időpont, helyszín/forma	Létszám	Elégedettség
2023. 03. 20-23. Budapest, személyes	12 fő	4,76
2023. 05. 8-11. Budapest, online	18 fő	4,83
2023. 10. 16-19. Budapest, online	17 fő	4,79
Összes résztvevő	47 fő	4,79

Egynapos, tematikus képzést 11 alkalommal 6 különböző témában tartottunk, online és személyes oktatásban, Budapesten és a Szegedi Tudományegyetemen. Összesen 298 fő vett részt ezeken.

Egynapos, tematikus képzések		
Képzés neve	helyszín, forma, dátum	Létszám
Nemkívánatos viselkedések befolyásolásának lehetőségei, technikai autizmus spektrum zavarokban	Szeged, személyes, 2023. április 14.	20 fő
A szobatisztaság kialakításának támogatása autizmussal élő személyek ellátása során	Szeged, személyes, 2023. április 15.	20 fő
Én-könyv és napló készítése: gyakorlati tréning autizmus-specifikus eszközök alkalmazásáról	Budapest, online, 2023. április 21.	11 fő
Gyakorlati tréning autizmus-specifikus kiscsoportos szociális-kommunikációs foglalkozásról: a Babzsák Fejlesztő Program tervezése, szervezése, kivitelezése	Szeged, személyes, 2023. május 5.	20 fő
A szobatisztaság kialakításának támogatása autizmussal élő személyek ellátása során	Budapest, online, 2023. május 12.	15 fő
Én-könyv és napló készítése: gyakorlati tréning autizmus-specifikus eszközök alkalmazásáról	Szeged, személyes, 2023. május 19.	20 fő
Gyakorlati tréning autizmus-specifikus kiscsoportos szociális-kommunikációs foglalkozásról: a Babzsák Fejlesztő Program tervezése, szervezése, kivitelezése	Budapest, személyes, 2023. június 9.	11 fő
Nem, vagy alig beszélő gyermekek és felnőttek kommunikációjának fejlesztése	Szeged, személyes, 2023. október 6.	20 fő
Nemkívánatos viselkedések befolyásolásának lehetőségei, technikai autizmus spektrum zavarokban	Szeged, személyes, 2023. október 27.	20 fő
Étkezési zavarok befolyásolásának lehetőségei és technikái	Szeged, személyes, 2023. november 10.	20 fő

Gyakorlati tréning autizmus-specifikus kiscsoportos szociális-kommunikációs foglalkozásról: a Babzsák Fejlesztő Program tervezése, szervezése, kivitelezése	Szeged, személyes, 2023. november 11.	20 fő
Gördülékeny hétköznapi autizmussal élő családtaggal: struktúra és vizuális segítség a mindennapokban: napirendek, folyamatábrák, fejlesztő feladatok egyénre szabott elkészítése	Budapest, online 2023. október 30, 2023. november 13.	101 fő
Összes résztvevő		298 fő

Az Autisták Országos Szövetségével képzések megtartásában és egyéb, az érdekvédelemhez tartozó feladatokban évek óta töretlen a szakmai kapcsolatunk, együttműködésünk. Felkérésükre oktatói feladatokat láttunk el az AOSZ által akkreditált képzésekben, szupervíziót, tanácsadást biztosítunk a tanfolyamokat elvégzett személyeknek. Új képzés kidolgozásában szintén részt vettek kollégáink, reméljük, hogy a megvalósításra is sor kerül a közeli jövőben.

Autizmussal élő személyek támogatása a szociális ellátásban, T-05-001/2020	
Alapító: Autisták Országos Szövetsége	
Oktatók: Autizmus Alapítvány munkatársai	
helyszín/forma dátum	Létszám
online 2023. december 4-8. online	24 fő

A szakterületen több éve munkálkodó szakembereket egészségügyi (OFTEX) akkreditációban szervezett ADOS (Autizmus Diagnosztikus Obszervációs Séma) tréningeken készítették fel munkatársaink a diagnosztikus eszköz használatára.

Autizmus Diagnosztikus Obszervációs Séma tréning	
helyszín/forma dátum	Létszám
Budapest, online és személyes 2023. május 4-5, 19. 2023. június 16-17.	10 fő
Budapest, online és személyes 2023. október 5-6, 20. 2023. november 24-25.	10 fő

Alapítványunk gyakorló helyszínt biztosít az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar és egyéb egyetemek hallgatói számára. A tanév során elsősorban jelenléti formában valósítottuk meg négy szintjén a gyakorlatok vezetését posztgraduális és BA szintű képzésekben hallgatók számára.

	2022/2023 tavaszi félév	2023/2024 őszi félév
Autizmus Alapítvány Általános Iskolája	34 fő	37 fő
Autizmus Alapítvány Felnőtt csoportja	4 fő	15 fő
Autizmus Alapítvány Ambulanciája	6 fő	13 fő
Összesen:	44 fő	65 fő

Szakértőink rendszeresen nyújtottak szakmai segítséget gyógypedagógiai oktatási helyszíneken, tartottak előadásokat konferenciákon, biztosítottak szupervíziós lehetőséget többségi és speciális oktatásban dolgozó kollégák részére, adtak nevelési, életvezetési tanácsokat családoknak.

Az alábbi táblázat tételes felsorolásából látható a tartalmi sokszínűség, valamint az, hogy 2023-ban több hazai és külföldi helyszínre jutottunk el.

DÁTUM	TÉMA	HELYSZÍN	FORMA
2023. 01. 27.	szemléletformáló előadás és tanácsadás	Sárvár, Szent Piroska óvoda	személyes
2023. 01. 18.	előadás	Mezőberény, Fogjunk Össze Közhasznú Egyesület	online
2023. 02. 21.	szupervízió	Budapest, Gennaro Verolino Általános Iskola és Speciális Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon	személyes
2023. 02. 23.	előadás belső szakmai napon	Nagykovácsi, Kispatak Óvoda	személyes
2023. 03. 22.	szupervízió	Budatétény, Reménysugár Habilitációs Intézet	személyes
2023. 03. 28.	szupervízió	Budapest, Gennaro Verolino Általános Iskola és Speciális Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon	személyes
2023. 03. 29.	előadás	Budapest, Pető Intézet	online
2023. 03. 31.	kerekasztal beszélgetés	Veszprém, Autispektrum Egyesület	személyes
2023. 04. 04.	előadások az autizmus világnaphoz kapcsolódóan	Salgótarján, Abigél Egyesület	személyes

2023. 04. 05.	előadás konferencián	Budapest, XVIII. kerületi SOFI, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	személyes
2023. 04. 17.	előadás	Budapest, III. Kerületi Szent Miklós Óvoda, Általános Iskola, EGYMI, Kollégium és Gyermekotthon	személyes
2023. 04. 18.	szupervízió	Budapest, Gennaro Verolino Általános Iskola és Speciális Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon	személyes
2023. 05. 30.	szupervízió	Budapest, Gennaro Verolino Általános Iskola és Speciális Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon	személyes
2023. 06. 23.	előadás, szülői klub	Miskolc, Szimbiózis Alapítvány	személyes
2023. 06.28.	előadás	Siófok, Magyar Máltai Szeretetszolgálat	személyes
2023. 06. 30.	előadás, szülői klub	Miskolc, Szimbiózis Alapítvány	személyes
2023. 08. 23.	előadás	Gyöngyös, Autista Segítő Központ	személyes
2023. 09. 04-07.	előadássorozat	Kolozsvár, Asociatia Kozmutza Flóra Egyesület	személyes
2023.09.19.	szupervízió	Budapest, Gennaro Verolino Általános Iskola és Speciális Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon	személyes
2023. 10.25.	előadás	Budapest, Tamara Hagen Cons.	online
2023. 10. 09.	szupervízió	Budapest, AOSZ	személyes
2023. 10. 10.	szupervízió	Budapest, Gennaro Verolino Általános Iskola és Speciális Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon	személyes
2023. 11.13.	előadás	Budapest, Hallássérültek Tanintézete	személyes
2023.11.20.	szupervízió	Budapest, XVIII. kerületi SOFI, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	személyes

2023. 12.01.	szupervízió	Budapest, XVIII. kerületi SOFI, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	személyes
2023.	szupervízió	Budapest, II. kerületi Százszorszép Óvoda	online

Beszámoló az Autizmus Alapítvány Általános Iskolájának 2023-ban végzett szakmai munkájáról

A 2023-as év rendkívüli kihívása volt, hogy a 2022/2023-as tanévben 5 új kolléga érkezett, majd a 2023/2024-es tanév elején szintén voltak előre nem tervezhető változások a tantestületben. Ilyen mértékű fluktuáció a korábbi években nem volt jellemző közösségünkre. Elmondható, hogy az új munkatársak sikeresen beilleszkedtek iskolánk életébe, a szakmai team-ek hatékonyan működtek.

Ez az év igen gazdag volt szakmai eseményekben, továbbképzésekben, valamint igyekeztünk lehetőségeinkhez mérten a tárgyi feltételeket is javítani.

Bővítettük a rendelkezésre álló fejlesztő eszközök körét, így többek között szenzoros eszközöket (pl. súlyozott takarók), tantárgyakhoz kapcsolódó fejlesztő eszközöket és egyéb, a tanulók fejlődését támogató eszközt szereztünk be. Bekapcsolódtunk továbbá az RRF-1.2.1 projektbe, melynek keretében pedagógusaink korszerű laptopokat igényelhettek munkájukhoz.

2023 tavaszán a ThermoFischer és a Budapest Bike Maffia önkénteseinek segítségével megújult az iskolaudvar, fűszernövényekkel magaságysok, új homokozók és matatófalak kerültek kialakításra. Az udvar rendezésében a tantestület tagjai is lelkesen részt vettek.

Tanulóink számára egy alkalommal logopédiai állapotfelmérést szerveztünk, melynek eredményeit beépítettük az egyéni fejlesztési tervekbe.

2023. tavaszán törvényességi ellenőrzés és MÁK ellenőrzés is megvalósult, melyek az intézmény jogszabályoknak megfelelő működését igazolták.

Nagy örömünkre 2023 tavaszán ismét meg tudtuk szervezni a három napos erdei iskolai programot az Inner-wheel Rotary Klub támogatásával.

2023. őszén jelentős kihívás elé állította a tantestületet a Kréta rendszer azonnali, kötelező bevezetése, de munkatársaink rugalmasan alkalmazkodtak a jogszabályi követelményekhez.

I. Az intézményben ellátott gyermekek, tanulók köre

A 2022/2023-as tanévben 20 gyermek egyéni és kiscsoportos autizmus-specifikus fejlesztése valósult meg, azonban a 2023/2024-es tanévre nem vettünk fel új tanulót, mivel bizonytalanok voltunk abban, hogy a megfelelő erőforrások biztosíthatók lesznek-e a folyamatosan és gyorsan változó külső tényezők miatt.

A tárgyévben a következő osztályok működnek: 2 összevont alsó tagozatos osztály, 1 összevont felső tagozatos osztály. Az osztályokat további csoportokra bontottuk a gyermekek egyéni szükségleteinek megfelelően. A tanulócsoporthoz létszáma: 3-5 fő, három gyermeket 1:1 helyzetben láttunk el súlyos stresszkezelési nehézségei miatt. Viselkedésüket szisztematikusan feltérképezzük a S.T.A.R. modell mentén és megkezdtük fokozatos beillesztésüket a kortársak közé.

A családokkal való együttműködés igen szoros, napi rendszerességgel konzultálunk, illetve a gyermeket szükség esetén otthoni környezetében is megfigyeljük és tanácsokat adunk a felmerült problémák megoldásához.

Tanulóinknak mintegy fele tanúsít olyan kihívást jelentő viselkedéseket, melyek másokra vagy önmagukra nézve veszélyesek lehetnek, így munkánk során igen nagy hangsúlyt kap a viselkedések szisztematikus feltérképezése, elemzése, valamint a kihívást jelentő viselkedések megelőzése, kezelése. Korszerű, pozitív beavatkozási stratégiákon nyugvó gyakorlati módszereinket megosztjuk a társintézményekben dolgozó kollégákkal is.

Nagy hangsúlyt kap továbbá az átmenetek szisztematikus felmérése, tervezése és megvalósítása: 2023 tavaszán sikeresen vezettük át 8. osztályos tanulónkat egy nappali szociális intézménybe.

II. Az intézmény munkatársai

Intézményünk szakember ellátottsága kifejezetten magas szintű, akár az itt dolgozó kollégák képzettségét, akár létszámát tekintjük, ugyanakkor elmondható, hogy arányaiban megváltozott a tantestület összetétele, az utóbbi években több kevésbé tapasztalt, fiatal munkatárssal dolgozunk, így a belső továbbképzés, szupervízió jelentős, fejlesztendő feladatunk. 2023-ban 8 főállású gyógypedagógus és 7 gyógypedagógiai asszisztens vett részt a gyermekek közvetlen ellátásában és a módszertani feladatok megvalósításában. A gyógypedagógiai asszisztensek szintén folyamatosan képzésekben vesznek részt.

A munkatársak közül hét gyógypedagógus már rendelkezik autizmus szakirányú diplomával. Bővült a Ped. II. fokozatba sorolt munkatársak köre, így összesen már 3 gyógypedagógus kolléga tartozik ebbe a kategóriába. Vezető munkatársaink oktatóként és gyakorlatvezetőként is dolgoznak ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar BA szintű és posztgraduális autizmus kurzusaiban.

A fentiekén kívül nagyon fontosnak tartjuk az intézményen belüli és kívüli módszertani továbbképzést, rendszeres esetmegbeszélést. Szakmai szupervízorként és a módszertani fejlesztések tervezésében, megvalósításában dr. Havasi Ágnes, az ELTE BGGYK autizmus szakirányának oktatója működött közre.

III. Iskolánk rendszeres szakmai tevékenységei

- Az iskola szakemberei további gyermekek esetében *gyógypedagógiai gondozást, egyéni fejlesztést és tanácsadást* látnak el az Ambulanciával kooperációban.
- Jelentős feladatunk a távozott tanulóink utánkövetése, a családok és az ellátó intézmények egyaránt rendszeresen kérnek konzultációt, szupervíziót, akár tovább tanul, akár szociális intézményben kap ellátást a fiatal.
Folyamatos feladat a *szakmai, módszertani tapasztalatok továbbadása* szakemberek és szülők számára. Ebben az évben többek között részt vettünk az AOSZ szociális szakembereknek szervezett képzésében, illetve a DATA program keretében gyakorlat-centrikus képzést nyújtottunk a vizuális támogatás módszertanáról.
- Belső továbbképzésen vettünk részt az EDA (PDA) tünetegyüttes témájában.
- Folyamatosan tájékoztatást nyújtunk az autizmussal kapcsolatos szakirodalomról, a minőségi ellátáshoz szükséges szakmai és szervezési keretekről. Autizmus-specifikus fejlesztési terveket, taneszköz-mintákat bocsátunk rendelkezésre, segítséget nyújtunk a helyi tantervek autizmusra vonatkozó részeinek kimunkálásában. Az intézmény külső kapcsolatai kiterjedtek, meghatározó szerepet töltenek be az autizmus spektrum zavarral kapcsolatos tudományos, szakmai fejlesztésekben, hatásuk az érdekvédelem területén is jelentős.
- Az intézmény alapvető jellemzője a belső szakmai fejlesztőmunka, amelynek alapja a szakemberek együttműködése. A jó gyakorlatok megosztása, az autizmus-specifikus tudás átadása továbbképzések, konzultációk, hospitálások formájában országos szinten, adott esetben határon túl is biztosított.
- Iskolánk továbbra is országos modell-intézményként működik, folyamatosan fogadva az autizmus-specifikus ellátást nyújtó, vagy az ilyen típusú ellátásra készülő szakmai partnereket.
- Az iskola ezen felül továbbra is gyakorlóléhelyet biztosít az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karának posztgraduális és BA szintű autizmus kurzusai számára és egyéb felsőoktatási/oktatási intézményekből is rendszeresen fogad hallgatókat.

Az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának szakmai munkájáról

Az Autizmus Alapítvány Ambulanciája pszichiátriai, valamint gyermek- és ifjúságpszichiátriai területen működő, komplex szolgáltatásokat nyújtó intézmény. Gondozói feladatait az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral szerződéses viszonyban, szakrendelői és a közvetlen ellátáson túli szakmai feladatait az Autizmus Alapítvány támogatásával látja el.

Az ambulancia szolgáltatásai a diagnosztikától a beavatkozásig a nemzetközi ajánlásoknak megfelelő, bizonyítékokon alapuló módszertanon és eszköztáron alapulnak.

I. Az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának szakmai tevékenységei

(1) Ambuláns Ellátás

Ambulanciánk tevékenységének túlnyomó részét klienseink és családjaik gyermekpszichiátriai és pszichiátriai gondozása/ellátása jelenti: elsősorban kontrollvizsgálat, tanácsadás, fejlesztés, terápia, szülő- és szakember-konzultáció, pszichoedukációs tréning, terápiás szupervízió keretében. Ugyanakkor számos közoktatáshoz, szociális ellátáshoz köthető feladatot is felvállalunk, valamint autizmus szempontú szakértést biztosítunk jogi, büntetésvégrehajtási ügyekben is, amennyiben pácienseink érdeke ezt megkívánja. Nagy számban végzünk diagnosztikus kivizsgálást minden életkorban. Rendszeres szupervíziót biztosítunk a Terápiás Centrumban egyéni- és csoportos terápiába járó, ambulanciánk gondozásában lévő gyermekekkel foglalkozó szakemberek számára.

(2) Kutatás, ismeretterjesztés, oktatás:

Az ambulancia munkatársai rendszeresen oktatnak az Autizmus Alapítvány pedagógiai- és egészségügyi akkreditált tanfolyamain, valamint igény szerint konzultációs lehetőséget biztosítanak a szakterületen folyó kutatásokban.

Ambulanciánk egyben *bemutató oktatási intézményként* is működik, ahol különböző felsőoktatási-, továbbképzési- és ellátó intézményekből fogadunk látogatókat rendszeres gyakorlati vagy alkalmi hospitálási lehetőséget biztosítva.

Gyakorlati oktatást biztosítunk az ELTE BGGYK autizmus-spektrum zavarok pedagógiája szak és szakirányú továbbképzésében, a Semmelweis Egyetem Klinikai Pszichológia Szakképzésében, valamint az ELTE PPK Fejlődés-és Klinikai Gyermekpszichológia és Felnőtt Klinikai Pszichológia mesterképzésében magyar és angol nyelven.

További oktatási tevékenységek az ELTE BGGYK posztgraduális szakirányú továbbképzésében pszichológiai és pedagógiai tantárgyak oktatása, valamint a Semmelweis Egyetem *Klinikai Pszichológia Szakképzésében* kognitív viselkedésterápiás szupervízió biztosítása.

(3) Szakmai konzultáció, szupervízió biztosítása

Ambulanciánk szakemberei rendszeres konzultációs és szupervíziós lehetőséget biztosítanak az Autizmus Alapítvány Terápiás Centrumában-, Általános Iskolájában-, Felnőtt Csoportjában- és Felnőtt Klubjában dolgozó munkatársak számára, és igény szerint külső szakembereknek.

(4) Továbbképzés, együttműködés

Az Autizmus Alapítvány kiemelt figyelmet fordít munkatársainak belső képzésére és külső képzési lehetőségek, szakmai továbbképzések biztosítására, mind a szakmai fejlődés előmozdítása érdekében, mind a hosszabb távú mentálhigiénés védelem szempontjából. Hasonlóképp kiemelt figyelemmel kezeli a szakmai partnerekkel, valamint a társszakmákkal való együttműködés kialakítását és fenntartását.

2023-ban összesen 21 fő látogatót fogadtunk.

Kiemelt támogatásként 2023 őszén többalkalmas hospitálási és konzultációs lehetőséget nyújtottunk a Nyíró Gyula Kórház Pszichiátriai Osztályain dolgozó 2 fő pszichológus kollégának, a felnőttekre vonatkozó diagnosztika és támogatás területén.

Az intézményen belül rendszeresen zajlanak módszertani továbbképzések.

II. Az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának szolgáltatásai és betegforgalmi adatai

II.1. Szolgáltatások

(1) *Diagnosztikus kivizsgálás* gyermek- és felnőttkorban.

A kivizsgálást multidiszciplináris team végzi (pszichiáter, pszichológus/gyógypedagógus, főorvosi szupervízió mellett), célja az autizmus spektrum zavar igazolása vagy kizárása, valamint a lehetséges járulékos pszichiátriai zavarok feltérképezése. A diagnosztikai kivizsgálás alapja a gyermek vagy felnőtt fejlődésének és viselkedésének részletes feltárása, felmérése pszichiátriai/pszichológiai/pedagógiai módszerek, standard diagnosztikus- és felmérő eszközök segítségével. A diagnózis- és a lehetséges beavatkozások részletes megvitatásra kerülnek a családdal, felnőttkorban az érintett klienssel. A tapasztalatokat és javaslatokat írásos szakvéleményben rögzítjük. A kivizsgálások átlagosan 3 alkalmat jelentenek, alkalmanként pedig körülbelül két órát vesznek igénybe.

(2) *Gondozásba-vételi vizsgálat* gyermek- és felnőttkorban.

A gondozásba-vételt autizmus szakmai team (pszichiáter/pszichológus/gyógypedagógus, főorvosi szupervízió mellett) végzi, célja, hogy azok a gyermekek/felnőttek is hosszú távú gondozásban részesülhessenek, akik a szakmai standardoknak megfelelően felállított autizmus-spektrum zavar diagnózissal érkeznek, és ezt a család, illetve felnőttkorban maga az érintett is elfogadja. A gondozásba vételről írásos szakvélemény készül.

A gondozásba-vételi vizsgálatok azonos szakemberigény és alkalmankénti időtartam mellett kevesebb, általában 1-2 vizsgálati alkalmat jelentenek.

(3) Kontrollvizsgálat gyermek- és felnőttkorban.

Autizmus szakmai team vagy szakember végzi (pszichiáter/pszichológus/gyógypedagógus, főorvosi szupervízió mellett), célja a gyermek fejlődésének követése, felnőttkorban az állapotváltozás monitorozása, az aktuális kérdések megvitatása, javaslattevés a megfelelő ellátásra, annak szakmai tartalmaira.

(4) Konzultáció családoknak

A szülőket vagy más családtagokat egyénre szabottan segítjük az autizmus természetének megértésében, abban, hogy az otthoni környezetet és saját viselkedésüket is képesek legyenek gyermekük speciális igényeinek megfelelően módosítani. A viselkedési problémák specifikus eszközökkel való hatékony kezelésére konkrét javaslatokat teszünk.

(5) Konzultáció szakembereknek

Célja a gyermekkel/felnőttel rendszeresen foglalkozó szakemberek (pl. tanár, óvónő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pszichológus, lakóotthon munkatársa) felkészítése az autizmussal élő kliens fogadására, ellátására az autizmus-specifikus szemlélet, módszertan bemutatásával, konkrét, egyénre szabott tanácsadással.

(6) Problémaorientált pszichoedukációs tréning

Célzott, az autizmus spektrum zavarokban jellemző problématerületekre, valamint beavatkozási módokra (pl. étkezési nehézségek, problémás viselkedés, vizuális segítség alkalmazása) fókuszáló ellátási forma szülők és/vagy a gyermekkel foglalkozó szakemberek számára.

(7) Ambuláns egyéni terápiák

Ambulanciánkon elérhető autizmus-specifikus beavatkozások tartalmi szempontból - a kliens életkorához és szükségleteihez, valamint a terápiát végző szakember képzettségéhez igazodva – autizmus - specifikus fejlesztést, autizmus - specifikus életvezetési tanácsadást, illetve szupportív pszichoterápiát, vagy szintén autizmus - specifikus kognitív viselkedésterápiát jelentenek.

(8) Felnőtt Klub

A 90-es évek elejétől folyamatosan működő Klubon résztvevők létszáma 2023-ban mintegy 15-16 fő volt.

(9) Közoktatás területéhez (is) kapcsolható szolgáltatások

A gyermek kognitív profiljának részletes feltérképezése, melynek része az értelmi képességek és/vagy adaptív szint felmérése standard intelligenciatesztekkel, kérdőíves, illetve interjú alapú eljárásokkal, valamint a tanulási képességek (taníthatóság, tanulási stílus, figyelem, együttműködés, stb.) részletes felmérése és a fejlesztési területek átfogó feltérképezése. Ezek alapján a szakmai team ajánlást tesz a gyermek intézményes elhelyezésével, a beiskolázás formájával, illetve az egyénre szabott autizmus-specifikus fejlesztéssel kapcsolatban.

(10) Szociális gondozás területéhez (is) kapcsolódó szolgáltatások

A családokat részletes információkkal látjuk el az igénybe vehető szociális juttatásokról és az ezt megalapozó törvényi hátérőről. Szükség szerint hivatalos igazolásokat és útmutatókat adunk ki, illetve az ügyintézésben is segítjük a családokat.

Felnőttkorban a diagnózisról szóló igazolás és javaslat mellett az autonómia szint meghatározására irányuló vizsgálattal (Vineland II Adaptív Viselkedést mérő Skála) is igyekszünk hozzájárulni a felnőtt klienseink komplex állapotfelméréséhez.

II.2. Betegforgalmi adatok

Nyilvántartott kliensek száma **5822** fő.

2023-ban összesen **4731** ambuláns esemény történt.

Megnevezés	esemény (alkalom)
Első, diagnosztikus vizsgálat + gondozásba vételi vizsgálat	372
Vizsgálat folytatása, kivizsgáláshoz kapcsolódó formális felmérés pl. Autizmus Diagnosztikus Interjú, Autizmus Diagnosztikus Obszervációs Séma, Intelligenciatesztek	508
Kontrollvizsgálat, kontrollvizsgálaton történő pszichológiai felmérés	580
Vineland Adaptív Viselkedési Skála	106
Diagnózis- megbeszélés	286
Tanácsadás, konzultáció	269
Egyéni terápiás ülés, egyéni terápiás üléshez kapcsolódó szupervíziós ülés	1325
Pszichoedukációs tréning	1285

Személyi feltételek

2023-ban 1 fő gyermekpszichiáter, 1 fő pszichiáter, 2 fő klinikai szakpszichológus, 2 fő pszichológus, 2 fő gyógypedagógus, 1 fő fejlesztő tanár, 1 fő speciális fejlesztő szakember és 2 fő asszisztens biztosította az ellátást. 2023. szeptembertől tudományos ösztöndíjban további 2 fő pszichológus részesült.

Az Autizmus Alapítvány Terápiás Centrumának munkájáról

Személyi feltételek

Az Autizmus Alapítvány Terápiás Centruma részben önköltséges alapon működő ellátó intézmény, mely az Autizmus Alapítvány Ambulanciájával szorosan együttműködve dolgozik. 2023. évben a Terápiás Centrumban egy állandó munkatárs mellett két, az Autizmus Alapítvány részlegein dolgozó kolléga látta el a feladatokat (egy fő Autizmus Alapítvány Ambulancia, egy fő Autizmus Alapítvány Általános Iskola munkatársa), személyenként havonta egy-négy terápiás órát tartva. A terápiákkal kapcsolatos szupervíziót az Autizmus Alapítvány Ambulanciájának munkatársai látták el.

Működési idő

A Centrum heti öt munkanapon nyújtotta szolgáltatásait, nyitvatartása igazodott a közoktatási tanítási rendhez.

A TERC tevékenységei

2023. évben a szakemberek által megtartott terápiás órák:

	ellátott gyermek	ellátott felnőtt	óraszám
1 állandó munkatárs	25 fő	6 fő	766 óra
2 óraadó munkatárs	6 fő	5 fő	113 óra
összesen	31 fő	11 fő	879 óra

- (1) *Egyéni támogatás*, melynek célja a gyermekek/felnőttek speciális szükségleteihez alkalmazkodó beavatkozás mellett a szülők/hozzátartozók/szakemberek támogatása, oktatása ahhoz, hogy a hatékony módszereket otthoni, illetve óvodai és iskolai körülmények között is alkalmazni tudják.

A fejlesztő szobában a gyermekek számára (a felnőttekkel életkoruknak és egyéni szükségleteiknek megfelelő környezetben) olyan strukturált környezetet alakítottunk ki, amely elrendezésével, vizuális támogatással egyértelműen bejósolható színteret jelentett. A foglalkozások során autizmus specifikus módszereket alkalmazva tanítottuk a hiányzó készségeket, többek között: napirendhasználatot, önálló munkavégzést, tevékenységváltást, egyénre szabott kommunikációt, egyéni szükségleteknek megfelelő szociális készségeket, életkornak megfelelő, változatos tevékenységet.

A szülők elfogadták az általunk alkalmazott módszereket. Egyes családok lehetőség szerint a gyermek szükségleteihez módosították az otthoni környezetet. A megismert, jól működő technikákat, módszereket a terápiát végző pedagógus segítségével alkalmazták a mindennapi élethelyzetekben.

A jó képességekkel rendelkező fiatalok, felnőttek életvezetési problémáik megoldásában kaptak segítséget a szakemberektől, egyéni igényeknek megfelelően hetente vagy havi egy-két alkalommal.

- (2) *Kiscsoportos támogatás*

A foglalkozásokon elsősorban a szociális-kommunikációs készségek, az önismereti készségek, az beilleszkedést elősegítő társas készségek fejlesztésére fókuszáltunk az egyéni sajátosságok, szükségletek figyelembevételével. 2023. évben heti rendszerességgel egy három fős csoport számára valósult meg a kiscsoportos fejlesztés.

(3) *Tanácsadás*

2023. évben több ellátott gyermek pedagógusa vette fel a kapcsolatot a Terápiás Centrum munkatársaival együttműködés céljából, valamint, hogy megismerje a nálunk alkalmazott módszereket, tanácsokat kérjen az adott gyermek intézményen belüli támogatásával kapcsolatban.

(4) *Egyéb*

A Centrum munkatársai oktatnak az Alapítvány által szervezett tanfolyamokon, képzéseken (többek között oktatás alapozó, haladó, inkluzív tanfolyamokon, egynapos tréningeken), részt vesznek pályázati munkákban, valamint gyógypedagógiai hallgatók gyakorlatvezetésében.

Autizmus Alapítvány Nappali Ellátást Nyújtó Intézmény – 2023.

Az intézmény alapfeladatai

Az Autizmus Alapítvány Nappali Ellátást Nyújtó intézménye terápiás jellegű ellátást biztosít. Feladata az autizmussal élő, támogatásra szoruló fiatalok modell-értékű nappali ellátása. Intézményünk jelenleg is hiánypótló szolgáltatásnak számít a hazai ellátórendszerben, akár a kiváló személyi feltételeket, akár az itt elérhető módszertani tudást és tapasztalatot tekintjük.

Az intézményben folyó munka célja, hogy az ide járó fiatalok a lehető legmagasabb önállósági szintjükre jussanak el a mindennapi élet színterein, és lehetőségeikhez mérten felkészüljenek a csoportból való továbblépésre – képességeik szerint munkába álljanak, felkészüljenek az egyéni szükségleteiknek megfelelően kialakított támogatott lakhatás és életvitel igénybevételére, illetve családjuk támogatásától minél kevésbé függjenek. Mindehhez nagyon fontos a családokkal való szoros együttműködés és folyamatos párbeszéd.

Személyi feltételek

A 2023-as év elején 3 szakember dolgozott az intézményben- beosztásukat tekintve 1 fő intézményvezető, gyógypedagógus végzettséggel, valamint 2 fő terápiás munkatárs-gyógypedagógus és pedagógia szakos nevelőtanár. Márciustól csatlakozott a teamhez még egy gyógypedagógus kolléga. Munkatársaink közül ketten több mint 20 év tapasztalattal rendelkeznek az autizmussal élő felnőttek terápiájában, ez a rutin rendkívül nagy előny a szakmai problémák megoldása tekintetében.

Tapasztalt munkatársaink tanfolyami trénerként, szupervízorként, és az Autizmus Alapítvány módszertani fejlesztéseiben munkacsoport tagként vesznek részt, így a közvetlen ellátásból származó gyakorlati tapasztalatok folyamatosan beépülnek a képzések, publikációk anyagába.

Kiemelt feladatnak tekintjük a gyakorlati oktatásban való részvételt. Ebben az évben intézményegységünkben mintegy 20 fő gyógypedagógus hallgató végezhetette szakmai gyakorlatát.

Ellátott fiatalok

Az intézményben ellátott fiatalok az autizmusban súlyosabban érintett személyek, akik esetében igen fontos az autizmus-specifikus ellátás, illetve a fejlesztés folyamatossága. A képességfejlesztés mellett nagy hangsúlyt kap a stressz és az esetleges viselkedésproblémák megelőzése és kezelése, a kiegyensúlyozott és tartalmas mindennapok biztosítása, valamint a felnőtt korhoz kapcsolódó egyéb területek fejlesztése.

A csoport összetételében ebben az évben is több változás történt, de a csoport létszáma változatlanul 11 fő maradt.

Tárgyi feltételek

Ebben az évben a családok adományozásának köszönhetően kaptunk néhány új bútort (télrelváltót, polcos /rekeszes szekrényeket, székeket), így a rendelkezésünkre álló teret sikerült még praktikusabban kialakítani, még inkább a fiatalok egyéni igényeire szabni.

Ennek nagy jelentősége van szakmai szempontból is, hiszen segít a viselkedésproblémák megelőzésében, valamint abban, hogy a hozzánk járó fiatalok komfortosan érezzék magukat az itt töltött időben.

A nappali ellátás keretein belül végzett tevékenységek:

- papírmerítés, merítés előmunkálatai (doboz vágás, hámozás, papírtépés)
- nemezelés
- házimunkák (pl. terítés, mosogatás, mosás, takarítás)
- ajándéktárgy-készítés (pl. gyöngyből-nemezsből készült ékszerek, merített papírból készült naptárak, jegyzetfüzetek, stb.)
- egyéni strukturált feladatok
- ház körüli munkák (pl. udvartakarítás, hólapátolás).
- önkiszolgálási feladatok
- kiscsoportos szociális-, és kommunikációs készségeket fejlesztő foglalkozások (pl társasjátékok, „babzsák” foglalkozás, tematikus beszélgetések
- szabadidős elfoglaltságok
- ünnepekhez kapcsolódó készülődés (pl. mézeskalács sütés)

Együttműködünk a többi egységgel a pályázatokhoz kapcsolódó, illetve egyéb feladatokban, melyet módszertani központunk lát el.

Az idén lehetőségünk nyílt egy 2 napos önvédelmi tréningen is részt venni, mely kiemelten azt a célt szolgálta, hogy a munkánk során adódó veszélyes helyzeteket a lehető legbiztonságosabban tudjuk kezelni, elkerülve az esetleges személyi sérüléseket.

Mint minden évben, az idén is rengeteg szakmai kihívással néztünk szembe, a felnőttkorból adódó sajátosságok között jócskán akadnak olyan kihívást jelentő viselkedések is, amelyek megelőzése, kezelése kiemelt feladatunk. Az egyik ellátott fiatalunknál komoly krízishelyzet alakult ki (súlyos személyközi agresszióval), amely az egész csoportot, valamint a családját is érintette. Ennek a helyzetnek a kezelése nagy szakmai összefogást igényelt, az alkalmazott stratégiát a többi egység vezető szakembereivel együtt dolgoztuk ki. A fiatalok napirendjét igyekszünk egyéenként úgy összeállítani, hogy hasznosan, tevékenyen töltsék az idejüket, új készségeket sajátítsanak el, gyakorolják az eddig tanultakat, de legyen lehetőségük a pihenésre, kikapcsolódásra is.

Továbbra is rugalmas időbeosztásban veszik igénybe az ellátást (napi 5-7 órában), képességeiknek, munkabírásuknak és a családok igényeinek megfelelően. Minden esetben jó visszajelzés számunkra, hogy a fiatalok szívesen járnak intézményünkbe, szeretik itt tölteni idejüket.

Budapest, 2024. február 20.

Gájerné Balázs Gizella
szervezési- gazdasági igazgató